

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ З КУРСУ «ФІНАНСИ»

Тема 1. Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів

1. Фінанси як економічна категорія, їх суть та функції.
2. Фінанси як наукова дисципліна.
3. Об'єктивні передумови виникнення фінансів.
4. Умови та причини існування фінансів.
5. Функції фінансів, їх зв'язок.
6. Взаємозв'язок та специфіка фінансів і ціни.
7. Взаємозв'язок та специфіка фінансів і зарплати.
8. Взаємозв'язок та специфіка фінансів і грошей.
9. Взаємозв'язок та специфіка фінансів і кредиту
10. Фінансовий контроль: його зміст, значення і види.
11. Фінансові ресурси: суть, склад, джерела утворення та призначення
12. Фінансові ресурси держави, їх джерела та метод акумуляції.
13. Фінансові ресурси суб'єктів господарювання.
14. Фінансові ресурси фізичних осіб.
15. Фінансові резерви, їх суть і значення.
16. Форми і методи формування фінансових резервів.
17. Мета створення та напрями витрачання коштів резервного фонду Державного бюджету України.

Тема 2. Генезис і еволюція фінансів

18. Постановка проблеми класифікації науки про фінанси.
19. Проблема класифікації меркантилістів.
20. Представники класичної економічної теорії А. Сміт, Д. Рікардо. Вагомий внесок А. Сміта в науку про фінанси.
21. Класифікація німецьких вчених. Класифікація представників нової історичної школи: Густав Шмоллер, К. Менгер, М.Х. Бунге.
22. Маржиналізм і класифікація економічних наук.
23. Історія української фінансової думки.

Тема 3. Фінансове право і фінансова політика

24. Поняття фінансової системи, її склад та принципи побудови.
25. Сфери і ланки фінансових відносин.
26. Фінансова система як сукупність відокремлених, але взаємопов'язаних сфер і ланок фінансових відносин, що зобов'язана задовольнити різноманітні суспільні потреби як централізованим так і децентралізованим шляхом.
27. Специфічні форми і методи, що використовуються для акумуляції, розподілу і використання централізованих фондів грошових коштів.
28. Організаційна структура фінансової системи.
29. Сукупність фінансових органів та інституцій, яка характеризує систему управління фінансами.
30. Суть, види, напрями і типи фінансової політики.
31. Стратегія і тактика фінансової політики.
32. Фінансове право.
33. Економічний зміст та складові елементи фінансового механізму.

34. Характеристика фінансових методів і важелів.
35. Принципи, етапи і методи фінансового планування.
36. Управління фінансами, функції органів управління фінансами.
37. Фінансовий менеджмент, його роль і місце в управлінні організаційно – господарськими процесами суб'єктів господарювання.

Тема 4. Податки. Податкова система

38. Соціально-економічна сутність податків.
39. Функції податків.
40. Засади і принципи оподаткування.
41. Елементи податку (об'єкти податку, суб'єкти податку, масштаб вимірювання або одиниця об'єкту, ставка податку, пільги на податок).
42. Класифікація податків та їх ознаки.
43. Види податків.
44. Податкова система: поняття, основи побудови.
45. Принципи організації та побудови податкової системи.
46. Податкова система України.
47. Організаційні та правові засади її становлення і функціонування.
48. Фіскальна служба і податкова робота.

Тема 5. Бюджет. Бюджетна система

49. Бюджет як основний фінансовий план держави та інструмент управління економікою.
50. Основні функції бюджету.
51. Бюджетна система України та основні принципи її побудови.
52. Бюджетний устрій.
53. Характеристика ланок бюджетної системи.
54. Засади розподілу доходів і видатків між ланками бюджетної системи. Між бюджетні відносини в Україні.
55. Бюджетний кодекс. Розмежування бюджетних прав між законодавчими та виконавчими органами влади.
56. Бюджетний процес в Україні, його суть та особливості.
57. Порядок та етап складання проекту Державного бюджету. Розгляд та прийняття Верховною Радою України закону про Державний бюджет України.
58. Порядок, етапи складання місцевих бюджетів (обласних, районних, міських, сільських) та їх затвердження.
59. Касове виконання бюджету.
60. Підготовка та розгляд звіту про виконання Державного і місцевих бюджетів.
61. Дискусії щодо вдосконалення бюджетного процесу в Україні.
62. Економічна природа, склад і структура доходів Державного та місцевих бюджетів, їх класифікація. Закріплені та регулюючі доходи.
63. Основні принципи розподілу доходів між ланками бюджетної системи.
64. Податкові і неподаткові надходження до бюджетів, їх види і значення.
65. Трансферти в системі доходів бюджетів.
66. Податки як основні методи мобілізації коштів у бюджет.

67. Економічна природа, склад і структура видатків Державного та місцевих бюджетів.
68. Класифікація видатків Державного бюджету (функціональна та економічна, відомча, програма)
69. Поточні видатки та видатки розвитку.
70. Характеристика видатків Державного бюджету на потреби фінансування: економічного розвитку, соціальної сфери, соціального захисту населення, оборони та державного управління.
71. Видатки, які здійснюються з місцевих бюджетів при визначенні обсягу між бюджетних трансфертів на рівні сіл, селищ, міст республіканського значення АРК і міст обласного значення, а також з бюджетів АРК та обласних бюджетів.
72. Видатки місцевих бюджетів, що не враховуються при визначенні обсягу між бюджетних трансфертів.

Тема 6. Страхування. Страховий ринок

73. Сутність, форми й методи страхового захисту.
74. Система страхових фондів.
75. Економічна необхідність і роль страхування у забезпеченні безперервності суспільного виробництва.
76. Класифікація страхування за об'єктами та за ознакою ризику.
77. Обов'язкове та добровільне страхування.
78. Страхування майна юридичних і фізичних осіб, його види і форми.
79. Страхування кредитних і фінансових ризиків, їх економічна необхідність, значення і види. Умови страхування кредитних і фінансових ризиків.
80. Особисте страхування, його суть і значення у забезпеченні соціального захисту громадян.
81. Види обов'язкового і добровільного особистого страхування.
82. Необхідність перестрахування для забезпечення стійкості страхових операцій.
83. Страхові платежі як основне джерело доходів страховика.
84. Витрати на виплату страхового відшкодування й страхових сум, відрахування в запасні й резервні фонди.
85. Фінансові результати страхових операцій, їх рентабельність.
86. Прибуток страхових організацій, його розподіл і використання.
87. Поняття, учасники страхового ринку та його організаційна структура.
88. Організаційні форми існування страхових компаній.
89. Державний нагляд за страховою діяльністю в Україні.
90. Ліцензування страхової діяльності.
91. Формування й розвиток страхового ринку в Україні.

Тема 7. Фінансовий ринок

92. Сутність та класифікація фінансових ринків.
93. Ринок грошей і ринок капіталів.
94. Ризикові та без-ризикові фінансові ринки.

95. Місцеві, регіональні, національні, міжнародні, всесвітні фінансові ринки. Первинний і вторинний фінансові ринки.
96. Економічні передумови функціонування фінансового ринку в Україні.
97. Види цінних паперів та їх основні характеристики.
98. Порядок реєстрації та обігу цінних паперів.
99. Організація і порядок роботи фондової біржі.
100. Правила торгівлі. Види угод, порядок розрахунків.
101. Порядок допуску цінних паперів до обігу на фондових біржах в Україні.
102. Брокерські (дилерські) контори. Формування статутного фонду. Прибуток. Розподіл прибутку.
103. Перспективи розвитку фінансового ринку в Україні.
104. Правове регулювання фінансового ринку.
105. Оподаткування доходів від цінних паперів.
106. Державний контроль за випуском і обігом цінних паперів.

Тема 8. Фінанси суб'єктів господарювання

107. Підприємництво, його суть і принципи.
108. Суб'єкти підприємницької діяльності в Україні.
109. Обмеження і ліцензування окремих видів підприємницької діяльності.
110. Види підприємств. Об'єднання підприємств. Господарські товариства.
111. Методи організації фінансово-господарської діяльності підприємства: комерційний розрахунок і його принципи, самоокупність, самофінансування.
112. Майно підприємства.
113. Фінансові ресурси підприємства.
114. Основні засоби підприємства: їх структура, вартісна оцінка та відтворення.
115. Показники стану та ефективності використання основних засобів.
116. Оборотні активи: їх структура, нормування та показники використання.
117. Грошові надходження підприємців, їх склад та економічна характеристика.
118. Розподіл грошових надходжень.
119. Доходи і видатки підприємств, їх зміст та види.
120. Витрати на виробництво та реалізацію продукції.
121. Формування і розподіл прибутку.
122. Прибуток до оподаткування.
123. Рентабельність як відносний показник прибутковості та її види.
124. Показники оцінки фінансового стану підприємництва: ліквідність, платоспроможність, фінансова стійкість.

Тема 9. Міжнародні фінанси

125. Сутність і призначення міжнародних фінансів.
126. Міжнародний фінансовий ринок.

127. Валютний курс та валютне регулювання.
128. Валютне регулювання та валютні обмеження.
129. Використання валютних надходжень.
130. Валютний курс.
131. Порядок встановлення й методологія обчислення валютного курсу національної грошової одиниці України.
132. Конвертованість валюти.
133. Поняття й види валютного ринку.
134. Правове регулювання діяльності Української міжбанківської валютної біржі.
135. Організація й порядок роботи біржового валютного ринку.
136. Котирування іноземних валют.
137. Валютні операції.
138. Специфічні особливості та проблеми функціонування валютного ринку в Україні.
139. Державний контроль за здійсненням валютних операцій і своєчасним надходженням коштів. Фінансові санкції.
140. Фінансова діяльність міжнародних організацій. Міжнародні фінансові інституції, їх завдання і сфери діяльності (МВФ, МБРР, ЄБРР).

Тема 10. Фінансовий менеджмент

141. Теоретичні основи фінансового менеджменту.
142. Фінансовий менеджмент як економічна категорія.
143. Суб'єкт та об'єкт фінансового менеджменту.
144. Фінансове планування та прогнозування у складі фінансового менеджменту.
145. Основні підсистеми державних фінансів: державний бюджет, місцеві бюджети, фінанси державних підприємницьких структур.
146. Фінансовий менеджмент підприємницьких структур.
147. Основна мета фінансового менеджменту на підприємстві.
148. Фінансовий менеджмент підприємства як система управління.
149. Податковий менеджмент.